

บทที่ ๒

คำจำกัดความ

ในการกำหนดคำบุพบท เราใช้กรอบประโยคทดสอบ* ทั้งสองนี้เป็นหลัก คือ

- ๑. นาม กริยากรรม คำช่วยกริยา — นาม^๒
- ๒. นาม คำช่วยกริยา กริยากรรม — นาม

โดยกำหนดว่า คำใด ๆ ก็ตามที่สามารถปรากฏในช่องว่างในกรอบประโยคใดประโยคหนึ่งของทั้งสองนี้ได้ ก็ถือว่าเป็นคำบุพบท

ในตัวอย่างต่อไปนี้ คำบุพบทจะขีดเส้นใต้

ตัวอย่างคำบุพบทที่ปรากฏในกรอบประโยคที่ ๑ ได้

น้องนั่งอยู่ หน้า บ้าน

เขาคางอยู่ หลัง บ้าน

เด็กเอนอยู่ กับ เพื่อน

หนังสือวางอยู่ บน โต๊ะ

ตัวอย่างคำบุพบทที่ปรากฏในกรอบประโยคที่ ๒ ได้

เรือกำลังแล่น ใต้ สะพาน

*กรอบประโยคทดสอบนี้ นำมาจากวิทยานิพนธ์ของ Vichintana Chantavibulya "Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai" (Unpublished Ph.D. dissertation, University of London, London, 1962) หน้า 212

^๒ดูเรื่องนาม กริยากรรม และคำช่วยกริยาในวิทยานิพนธ์ เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๖๑, ๑๖๓, ๑๖๕

^๓เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๑๒

อุดมคงแรง กลาง ทะเถ
เค็กเพ็งซัน จากน้ำ

สังเกตดูจากกรอบประโยคทดสอบข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าคำบุพบทจะปรากฏหน้าคำนาม
และหลังคำกริยาเสมอ

คำบุพบทนอกจากจะปรากฏหน้าคำนามแล้ว ยังอาจจะปรากฏหน้านามวลี กาลวลี
คำบอกเวลา^๖ และลักษณนาม^๗ ได้ด้วย ตัวอย่างเช่น

“คำบุพบทอาจจะนำหน้าคำนาม หรือคำสรรพนามก็ได้ แต่เนื่องจากคำสรรพนามถือ
ว่าเป็นหมวดคำย่อยของคำนาม (ดูจากวิทยานิพนธ์ของ Vichintana หน้า ๒๔) เมื่อกล่าว
ถึงคำนามที่ตามหลังคำบุพบทในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ก็ให้เข้าใจว่า หมายถึงทั้งคำนาม และคำ
สรรพนาม

“ในวิทยานิพนธ์ของ Vichintana ได้กล่าวถึง นามวลีว่า คือคำนามคำเดียว หรือ
สรรพนามคำเดียว หรือคำนามกับส่วนขยาย หรือสรรพนามกับส่วนขยายซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วย
ประธาน (Subject) หน่วยกรรมตรง (Object) หรือหน่วยกรรมรอง (Indirect
Object) ได้ แต่ในที่นี้ นามวลีไม่คลุมถึงคำนามคำเดียว และคำสรรพนามคำเดียว สำหรับ
รายละเอียดดูจากวิทยานิพนธ์ของ Vichintana หน้า ๓๒

“กาลวลี คือคำบอกเวลากับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริม (Adjunct)
ได้ สำหรับรายละเอียดดูจากวิทยานิพนธ์ของ Vichintana หน้า ๓๕

“คำบอกเวลา เช่น วัน คืน ชั่วโมง นาที เป็นต้น เป็นคำหมวดหนึ่งในวิทยานิพนธ์
ของ Vichintana สำหรับรายละเอียดดูที่ Vichintana หน้า ๒๐

“คำลักษณนาม คือคำที่ปรากฏในช่องว่างของกรอบประโยคต่อไปนี้ได้
นาม — กริยาอกรรมย่อย นี้ กริยาอกรรม คำช่วยกริยา
ตัวอย่างเช่น มีก เฒ เล็กนี้คือแล้ว คำว่า เฒ ในที่นี้ถือว่าเป็นคำลักษณนาม สำหรับราย
ละเอียดดูจากวิทยานิพนธ์ของ Vichintana หน้า ๓๔ สำหรับเรื่องรายการคำลักษณนาม
ดูจากวิทยานิพนธ์ของ วิไล ภูเขาพร "Classifier in Thai" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๓)

ครุฑีเฉพาะ เก็ดยุชาย

เขาแดงงานคั้งแค ปึกลาย

หมาทอนทั้ง คืบ

เขารือหนังสือทั้ง คู้

คำบุพเพทไช้ในภาษาพูดในภาษาไทย เท่าที่ไค้รวบรวมข้อมูลมาปรากฏว่ามีคำบุพเพท

อยู่ ๓๘ คำ คือ

๑. กะ	๑๘. ทรง	๒๗. นอก
๒. กีบ	๑๙. ทอดก	๒๘. บน
๓. กวา	๒๐. ทอ	๒๙. ประจำ
๔. กอวาง	๒๑. ทังแค	๓๐. เปื่อ
๕. แก	๒๒. ทาม	๓๑. เพื่อ
๖. ไกอ	๒๓. แค	๓๒. ริม
๗. ไกล	๒๔. ไค้	๓๓. สำหรับ
๘. ข่าง	๒๕. ถึง	๓๔. ทนา
๙. จาก	๒๖. แกว	๓๕. หลัง
๑๐. เฉพาะ	๒๗. ทั้ง	๓๖. หาง
๑๑. ชิก	๒๘. ทาง	๓๗. เหนือ
๑๒. ควย	๒๙. ท	๓๘. ใ
๑๓. ไคย	๓๐. ใน	